

Het is met een zekere nostalgie dat ik deze simpele geschiedenis opgetekend heb. Ik heb gedolven in mijn herinneringen en een hele sliert pioniers zijn uit het vage verleden van "De Verenigde Vrienden" weer helder voor mijn geest gekomen, met hun eigenaardigheden en hun genegenheid voor de vinken en al wat er bij hoorde.

Ik zou van ieder van hen kunnen vertellen over hun privé-leven met zijn vreugden, zijn triomfantelijke vreugden, en met zijn, vaak bitter, verdriet. Bij velen van hen was er één gemeenschappelijke factor: het feit dat ze elke dag geconfronteerd werden met soberheid en spaarzaamheid, om niet te zeggen: armoede.

Warden met zijn fantastische verhalen, Juliën die van "Die mooie molen" zong als hij afzwaaide van de troep, Fonske die 4 jaar in Holland geïnterneerd geweest was en daarom om de haverklap zei: "Nou, Kees!", Henri die altijd met een grote sjiek achter de kiezen zat, Roger die om 't even welke kip kon hypnotiseren, Marcel met zijn "paddesprong", Leon met zijn eindeloze reeks gedichten en liedjes, Odiel die jammer genoeg een bochel had, Alfons met de langste snor van heel de wereld, en nog heel veel anderen ...

Als dwaalsterren aan de hemel zijn zij op zekere dag bij "De Verenigde Vrienden" op de voorgrond getreden, hebben er enkele jaren geschitterd met hun wel en wee, en zijn achteraf weer in de anonimiteit verdwenen.

Deze geschiedenis haalt ze weer even tevoorschijn voor het nageslacht. Moge God hen allen en ook ons genadig zijn.

Ik dank hartelijk Lionel Watteny, die mij zoveel gegevens bezorgde, alsook Georges Vandevelde.

“In 'n klein kooitje, aan drie zijden gesloten, en van voren met traliën voorzien, met een kleine opening aan het benedeneind, om een jeneverglasje zonder poot te plaatsen, dat als drinkbakje dienst moet doen, zie ik hem rusteloos heen en weer springen. Zijn kopje stoot herhaaldelijk tegen de zoldering van 't kooitje; maar hij schijnt het niet te bemerken, want telkens opent hij zijn bekje om klanken uit te stoten en dan hoor ik niets anders, dan: 'Tju tju tju tju tju tjwart-tjie-ëw' !

Dat is zijn zang, zijn slag, en kenners verklaarden dat hij prachtig zingt, dat dit de echte vinkenslag is...”

Uit “Blinde Vink” door E. Kesnig

Heemkundige kring Karel Van de Poele

De simpele geschiedenis van de vinkniersgilde “De Verenigde Vrienden” te Lichtervelde

Karel Vangheluwe

1 Stichting

Halverwege de Potteriestraat (nu nummers 11 en 11A) bevond zich eertijds aan de noordkant de herberg “De Leeuw van Vlaanderen”. Tussen de 2 wereldoorlogen was ze bewoond door Edward Reynaert.

Op een winternamiddag van het jaar 1929¹ zat Edward met drie klanten in het kleine, goed verwarmde keukentje achter de herberg. Deze vier vrienden besloten een vinkenmaatschappij te stichten, en kozen als naam “De Verenigde Vrienden”.

Even een woordje over deze vier personen.

Edward Reynaert (1855 - 1950) was een grote autoritaire en toch joviale man. Heel zijn leven als timmerman - herbergier - brandweerman - schutter - duivenliefhebber had hij vinken gevangen, gekweekt en verzorgd. Netten breien, kooien maken, naar prijskampen gaan: hij was van alle markten thuis.

Juliën Bogaert (1911 - 1995) was opgegroeid ver in de wijk “Het Veld” en had als knaap Edward Reynaert ontmoet bij de vogelvangst. Niemand was zo ervaren als hij wat betref de kennis van vinken en hun levenswijze. Hij was de trouwste vriend van Edward.

Remi Balduyck (1914 - 1993) kwam door zijn moeder in contact met Edward Reynaert. Hij was specialist in het maken van vinkenkooien.

Roger D'Hulster (1911 - 1991) was de zoon van een kruidenier op de markt. Hij was een grappenmaker die elke week in het keukentje achter de herberg zijn goocheltoeren demonstreerde. Hij was de enige van de vier die vlot kon schrijven en rekenen.

De taken binnen de nieuwe maatschappij waren als volgt verdeeld:

- Voorzitter: Edward Reynaert
- Wedstrijdcommissarissen: Juliën Bogaert en Remi Balduyck
- Schrijver-schatbewaarder: Roger D'Hulster

De volgende jaren werden cafébezoekers aangesproken om lid te worden van de nieuwe vinkenmaatschappij.

¹ Geschiedkundig bij benadering.

2 De vertellingen van Edward Reynaert

Ik ving mijn eerste vink met een valplankje toen ik zes jaar was. Ik durfde de vink er echter niet uit halen, uit angst gepikt te worden en riep daarom op moeder. Zij kwam en legde haar voorschoot over het valplankje en haalde zo de vogel eruit.

Ik werd een verwoed vinkenvanger. In het voorjaar ging ik op zoek naar boomgaardvinken om ze met staal² en lijnstokken te vangen. 's Zomers ging ik 's nachts met een lichtbak slapende takkelingen³ opzoeken, die dan gelijmd werden met lijnstokken, die aan een lange bonestaak bevestigd waren. In de nazomer trok ik vaak de zondagmorgen om vier uur kilometers ver, gewapend met slagnet, lokvogels en lopers⁴, door de duisternis, naar een plein dat ik gespijsd⁵ had. Als de zon opkwam, was ik klaar voor de vangst van vinken, trientjes (sijsjes), knekers (kneus), distelvinken (putters), enz.... Mijn doel was vooral: de trekvogels lokken.

Het was de tijd van een overvloed aan vogels en vrijheid. Ik had eens 85 vogels in één trek onder het net. Ik had echter te weinig kooien en liet ze dan maar terug vliegen. Een groot aantal zat enkele minuten later al weer op mijn plein. Zelfs op mijn verlovingsfeest liet ik de familie in de steek om mijn vangnetten te controleren (wat zijn verloofde daarvan gezegd heeft, kwamen we niet te weten).

Ik heb menige vink blind gemaakt⁶. Maar ik zorgde er wel voor, met het gloeiend staafje het oog niet te raken, want dan stierf de vink. Na de Eerste Wereldoorlog kreeg ik af en toe rijkswachters over de vloer om mijn vogels te controleren: het blind maken was vanaf dan verboden. Ik heb ooit een blinde vink gehad die 1400 liedjes floot in één uur.

In de jaren 1890 trok ik te voet door de sneeuw naar Veldegem om er vogels te vangen; als het seizoen gunstig was, was ik 6 op de 7 dagen 's morgens op vangst.

Ik ben eens naar een prijskamp geweest in Deinze. Dat ging zo: we trokken er met 4 liefhebbers naar toe. Twee aan twee droegen we om de beurt aan een stok de 4 kooien met de blinde vinken, dwars tussen ons. Het was 8 à 9 uren gaans. We vertrokken de zaterdagavond om 10 uur, stapten de hele nacht door en kwamen 's morgens vroeg toe. We deden om 6 uur mee aan de prijskamp. De liedjes van de vier vinken werden in die tijd nog samengeteld. We hoopten op de prijs voor de verstkommende en op een groeps prijs. We kregen er een ontbijt en gingen naar de morgenmis. De terugweg op zondag duurde lang; er waren immers veel herbergen in die tijd...

² Een staal is een opgezette vink. Een lokvogel moest, door zijn zang, de boomgaardvink nijdig maken, zodat deze zich op het staal stortte en aan de lijnstokken bleef plakken.

³ Takkelingen zijn vinken die in het jaar zelf geboren zijn.

⁴ Een loper is een vink met een "broek" aan van touwtjes, en door een touw verbonden met een in de grond geslagen nagel, zodat ze niet kon opvliegen, maar wel opspringen.

⁵ Waar hij dus af en toe zaad had gestrooid.

⁶ Blinde vinken zongen meer liedjes. Zo'n vink moest eerst enkele dagen in volledige duisternis in haar kooi zitten, tot ze de voederbak en de drinkbeker op de tast kon vinden. Door de hitte kleefden de oogleden aan elkaar en vergroerden.

Met mijn vriend Hector Hoet maakte ik rond het jaar 1875 vinkemuiten, speciaal geschikt voor blinde vinken, van de (zonder vaders weet) weggestoken zwingelplankjes⁷.

Ik heb verleden jaar⁸ nog een nieuw net gebreid, een dubbelslag van 18 meter lang. Nu zorgt mijn vriend Juliën Bogaert voor het spijzen der pleinen, het vervoer en het leggen der netten. Ik zit dan op de grote houten koffer (die ik ook zelf gemaakt heb) toe te kijken en geef af en toe goede raad.

Al de vinkeniers zijn mijn beste maten en als het vinkefeest is zing ik nog uit volle borst:

“Waar kunnen wij nog beter zijn dan bij ons beste vrienden...”

Muit voor een blinde vink.

Tot daar de vertellingen van Edward Reynaert. Ze geven ons een beeld van de vinkenliefhebberij van vóór en na de eerste wereldoorlog.

3 De officiële start van “De Verenigde Vrienden”

In de jaren dertig werd gepoogd een Algemene Vinkenbond te stichten voor heel Vlaanderen (AVIBO⁹). Deze werd gepromoot door een zekere luitenant Verstraete van Rumbeke en een drukker, August Tanghe. Deze eerste zocht langs de vinkenliefhebberij om zijn handel in cichorei “Puritas” uit te breiden, de tweede koffie “Hostens” te verspreiden. Zij gaven daartoe ook het weekblad “De Vinkenier” uit.

Deze beide mensen moeten op zekere dag in de kruidenierswinkel van Roger D'Hulster hun waren aangeboden hebben. Zo moet de maatschappij “De Verenigde Vrienden” dus in contact gekomen zijn met de Algemene Bond. Ze kreeg het stamnummer 121.

De eerste prijskamp door “De Verenigde Vrienden” aangekondigd in de Vinkenier dateert van 14/07/1935. Er waren 50 vogels, en er stond maar één Lichterveldenaar op de uitslag, nl. Henri Boddin.

Ook het daaropvolgende jaar schreven “De Verenigde Vrienden” maar één prijskamp uit, nl. op 19 juli. Er waren 48 vogels en weer stond er maar één Lichterveldenaar op de uitslag; deze keer was het Gaston Maeghe.

⁷ Plankjes uit mooi en fijn notelarenhout, die dienden om vlas te zwingelen (braken).

⁸ Deze anekdotes zijn enerzijds gebaseerd op persoonlijke herinneringen, en anderzijds op een artikel uit “De Vinkenier” van 25/09/1936 over de figuur van Edward Reynaert.

⁹ Algemene Vinkenbond.

In 1937 volgden drie prijskampen; op 16 mei, 20 juni en 18 juli en nu vielen de Lichterveldenaren volop in de prijzen: Juliën Bogaert triomfeerde met vogel "Ransje".

Het is een feit dat 1936 beschouwd wordt als het officiële startjaar van De Verenigde Vrienden. Op de foto van 1937 zien we het stuntelig reclamebord voor "Puritas" en "Hostens Koffies". Maar in feite heeft er een langzame ontwikkeling plaats gehad vanaf ± 1929 - 1930.

In het verslag van "De Vinkenier" van 22/10/1937 schrijft Roger D'Hulster dat er 42 leden aanwezig waren op de algemene vergadering van 10 oktober. Op de feestviering zelf van 24 oktober ging men om 15 uur de koning, Juliën Bogaert, afhalen in de Oude Bruggeweg, 69. Vervolgens hadden er toespraken en overhandiging van beker en bloemen plaats in "De Leeuw van Vlaanderen". Daarna werd er in stoet een bezoek gebracht aan drie leden herbergiers: Alfons Carpentier, Eugeen Dejaegher en Victor Vanlerberghe. Opnieuw terug in 't lokaal had de avondviering plaats.

Er werden liederen gezongen, begeleid door de accordeon van Urbain Desendere. Er was een weddenschap om ter best de *paddesprong* uit te voeren. Specialist ter zake was Marcel Ramault: op handen en voeten gaan staan, tegelijkertijd handen en voeten van de grond brengen en zo hoog mogelijk opwippen. Als de leden een glaasje op hadden, zongen ze het refreintje:

*Ik zie ze zo gaarne,
ik kan er nikske aan doen ...*

ofwel van:

Daar bij die molen ...

In september 1936 werd Edward Reynaert gevierd om 75 jaar vinkeniersactiviteit. Voor die gelegenheid had hij zijn onafscheidelijke zeemanspet geruild voor een bolhoed.

of een ander liedje, door Leon Vangierdegom (Sander; 1890 - 1982) gemaakt.

De pioniers van het eerste uur zijn allemaal aanwezig, zittend vooraan VLNR: Achiël Beernaert, ondervoorzitter Gaston Maeghe, schrijver Roger D'Hulster, ere-voorzitter Edward Reynaert, koning Juliën Bogaert, voorzitter Alfons Vervaeke, Edward Devoocht, Remi Balduyck en daarbij nog 28 leden (24/10/1937).

4 Anekdoten uit de periode 1929 - 1940

Een eigenaardige liefhebber, Richard Messelier, speelt altijd buiten Lichtervelde en is geen lid van "De Verenigde Vrienden". Uitgezonderd éénmaal op 29/05/1938, waar hij de tweede prijs haalt met "Goliath".

Bloemen (van papier!) werden ergens in Izegem of Ingelmunster aangekocht.

De vogels werden gezet in de blekerij Deurinck: een grote, laag gelegen weide tussen de Potteriestraat en het Groenstraatje¹⁰. De toegang was in de Koolskampstraat naast het huis nr. 10.

Wedstrijdcommissaris Juliën Bogaert kwam in conflict met Pol Claeys omdat die geruime tijd vóór de wedstrijd zijn vogel op de grond geplaatst had.

Om vogels te mogen vangen was een vrijbrief¹¹ vereist van de gemeente en een schriftelijke toelating van de eigenaar waar het net lag.

¹⁰ De Astridlaan lag er toen nog niet

¹¹ Dergelijke vergunning was een beetje verwant met een jachtvergunning en werd daarom in de volksmond eveneens "pordarm" of "pederm" (= port d'armes) genoemd.

Bij de verplichte ledenzetting gebeurde het wel eens dat een kikvors, een tortelduif of een droge haring in de kooi ontdekt werd (omdat sommige leden geen valabele vogel hadden) ...

Onderpastoor E.H. Jules Flipts (1927 - 1936 in Lichtervelde) bezorgde aan Edward Reynaert een grote voorraad garen om netten te breien. Op zekere dag had hij zich ook een vink aangeschaft. Buren kwamen klagen dat het een *waal* was, maar de onderpastoor antwoordde: "Ge kent er niets van!".

Een markante vinkenier was Henri Boddin. Driemaal gehuwd geweest en potdoof. Uren kon hij praten over zijn "Grijpsteert" en zijn "Baldus", die de "Tu-bretjes-frie¹²" zongen.

De jaren dertig waren gekenmerkt door de winterse mosselsoupers. Naast het lokaal "De Leeuw van Vlaanderen" woonde toen de veldwachter Victor Bonte, specialist in het bereiden van mosselen. De grote ketel werd aan de kook gebracht in de open haard van de timmermanswerkplaats. Het werd een jaarlijks succes, gratis voor de leden en hun echtgenotes. Dat gebeurde op 02/11/1936, 07/11/1937 en 18/12/1938.

Er bestonden toen ook al trucjes. Sommige liefhebbers konden goed de geluiden van de vinken nabootsen. Als een vink bang is, begint ze te "*tjoppen*", als ze kwaad is, begint ze te "*steken*", maar als ze onverschillig is, begint ze te "*pinken*" en zaad te eten. Door die geluiden na te bootsen kon men vinken beïnvloeden. Dat werd door de wedstrijdcommissaris streng gestraft.

5 De verdere evolutie tot aan de tweede wereldoorlog

5.1 Het jaar 1938

Het jaar 1938 startte met een monstertopping ten voordele van de kas.

In de loop van de zomer werden 10 prijskampen ingericht, om de veertien dagen, waarvan 3 in het lokaal en 7 bij leden herbergiers. Die leden waren:

- Victor Vanlerberghe De Noordzee
- Edward Devooght De Veldkrekkel
- Alfons Carpentier de baas van Het Stadhuis
- Eugeen Dejaeghere Café de la Station
- Achiel Watteny De Karpel
- Alidor Billiet In Swevezele
- Emiel Vandekerckhove De Jager

De onderlijnde herbergiers zijn dus nieuwe leden. Er kwamen liefhebbers naar Lichtervelde spelen van Beveren, Hooglede, Torhout, Handzame, Rumbeke, Roeselare, Gits, Koolskamp en Ardoois. Er wordt gespeeld volgens het rooster "Porteman"¹³.

¹² Waarmee hij de speciale zang van zijn vogels imiteerde; het lied van de vinken was stof voor ontelbare discussies.

¹³ Het rooster Porteman regelt de prijsverdeling. Het is een zeer nuttig schema, dat alle betwistingen uitsluit. De eerste prijzen bedragen altijd 15 - 12 - 10 BEF. Verder wordt aan verscheidene vogels een-

Op 03/07/1938 speelt de vogel "Fideel" van Marcel Eggermont zich koning. Deze zetting voor de leden alleen telt 49 mededingers; dus "De Verenigde Vrienden" hadden toen 49 actieve leden en misschien enkele sponsors, een tiental meer dan het vorig jaar. Het is interessant even de uitslag van deze koningszetting te overlopen:

		poelegeldliedjes in één uur	
1.	Fideel Eggermont Marcel	10,50	405
2.	Ransje Bogaert Juliën	10,50	394
3.	Berton Fiems Florent	4,50	387
4.	Grijpsteert Boddin Henri	1,50	367
5.	Kamiel Dejaegher Eugeen		345
6.	Disten Deman Jules		325
7.	Soete Hoornaert Robert		316
8.	Fox Verpoot Maurice		304
9.	Jakie Balduyck Remi		270
10.	Frieda Reynaert Edward		265
11.	Faro Deschepper Emeric		261
12.	Disten Vervaeke Alfons		255
13.	Goliath Beernaert Achiël		248
14.	Piter Vandenheede Remi		240
15.	Louis Ramboer Roger		237
16.	Fringo D'Hulster Roger		233
17.	Gaston Vanwalleghem Jules		223
18.	Fredie Soen Maniël		222
19.	Trifon Vandecaveye Achiël		202
20.	Gaby Watteny Maurice		198
21.	Jan Meersschaert Maurice	193	
22.	Samson Tanghe Omer		192
23.	Casper Carpentier Alfons		187
24.	Leon Logghe André		184
25.	Juno Vanwalleghem Achiël		183
26.	Gommaar Maeghe Gaston		180
27.	Nero François Roger		164
28.	Lopertje Beernaert Felix		163
29.	Elias Staelens Jozef		126
30.	Jules Billiet Alidor		110
31.	(X) Devooght Victor		95
32.	Espana Delameillieure Albert		90
33.	Goliath Delodder Gaston		81
34.	Wilfried Jodts Henri		62
35.	Gijsbert Vanhulle Camiel		54
36.	Mientje Vansteelant Gentiel		46
37.	Fientje Reynaert Leon		46
38.	Maes Ramault Marcel		36
39.	Wiestje Vangierdegom Leon		35
40.	Cesar Meerschaert Achiël		31
41.	Gaston Haelewijn Omer		21
42.	Gaby Vanderper Sylveer		10

zelfde bedrag uitbetaald, volgens het aantal ingeschreven mededingers. Het rooster gaat steeds uit van een waarborg van 100 BEF, en boven de 50 vogels komt er telkens 2 BEF bij, daar de inleg 2 BEF is. Ongeveer 40% van de mededingers hebben prijs.

43. Baldus	Deceuninck Maurice	9
44. (X)	Gunst Richard	9
45. Gustje	Denoo Jerome	6
46. Frits	D'Hondt Gaston	5
47. Goliath	Vangheluwe Jozef	4
48. Goliath	Samyn Cyriel	1
49. Eli	Lootens Jules	1

Het was wellicht een namiddagzetting, gezien het klein aantal liedjes. Velen zullen zich nog deze leden herinneren. Enkelen onder hen leven nog.

Na het seizoen, op 13/11/1938, is er een dubbel feest:

- Het nieuwe vaandel wordt ingehuldigd; dat is dus eerst aangekocht geweest in die zomer. Het werd vermoedelijk aangekocht door Gaston Maeghe bij J. De Raedt te Izegem, maar dit staat niet vast.
- Vijfenvijftig liefhebbers zijn aanwezig op de viering van koning Marcel Eggermont met bloemen, gezang en natuurlijk ook een huldedicht:

Sire,

*Wij komen op vandaag bijeen
om uw Fideel te vieren
en 't is ter uwer eer alleen
dat we 't lokaal versieren.*

*Uw vogel zong zo vlug zijn wijs
en ieder vond 't zo schone
dat hij u met de eerste prijs
ook bracht de koningskrone.*

*De bloemen lachen u hier toe
zorgvuldig uitgelezen
maar uw Fideel die zal toch wel
de schoonste blomme wezen.*

*Maak dat g'uw vogel waardig zijt
en hebt ge zijn manieren,
dan zullen w'u nog menig keer
als koning mogen vieren.*

*Wij wensen u nog veel plezier
als jongste vinkenpietje.*

Aanvaard van ons uw schoon diploma

als een vergeet-mij-nietje.

De eerste vlag van de vereniging.

Het gelegenheidslied van de Vinkeniers werd gezongen door Jozef Vangheluwe op de wijs van "Ik kreeg van mijn ouders ..."

1.

*Ik hou zo van vinken,
ik ben vinkenier.*

*Ik hoor ze graag zingen
vol nijd en vol vier*

(refrein)

*Dan hoor ik vol blijdschap
naar 't trillende lied,
een schoner genoeg
bestaat er toch niet.*

2.

Des morgens bij 't opstaan

*is 't eerste gedacht:
"Ik ga naar mijn vinken
waar 't liedje mij wacht".*

3.

*Als 's avonds ik thuiskom
na 't werk van de dag
dan hoor ik mijn vinken:
ik luister en ik lach.*

4.

*Van 's morgens tot 's avonds
bij vreugd of bij smart
zo zingen de vinken
het lied van mijn hart.*

Op 18/12/1938 is er vlaggenwijding in de mis van halfnegen. Om 7 uur 's avonds is er het traditionele mosselsouper. Er worden tijdens het feest volop kaarten verkocht voor het bal dat zal plaats hebben op 08/01/1939 in "De Noordzee" bij Victor Vanlerberghe. Er zal een grote tombola zijn.

5.2 Het jaar 1939

Het bal van 8 januari is een groot succes: 900 kaarten werden verkocht. Van de 22 prijswinnaars zijn er maar 8 in de zaal aanwezig. Een prachtige vinkenkooi, gemaakt door voorzitter Alfons Vervaeke, wordt geschonken aan Gaston Maeghe, omdat hij het meeste kaarten heeft verkocht, nl. 155.

Het verslag is voor 't eerst ondertekend door hulpschrijver Marcel Ramault. Schrijver Roger D'Hulster verdwijnt op het achterplan.

Op 12 februari heeft de algemene vergadering plaats met uitloting van de zettingen.

Er komen opnieuw 2 leden herbergiers bij:

- André Declercq Sportvriend
- Jeroom Ameel Cecilia

wat het aantal herbergiers op 9 brengt, het lokaal niet meegerekend.

Er worden nu 12 zettingen gepland, 2 meer dan het jaar voordien. Jules Vanwalleghem is koning.

Er wordt gezet her en der in het dorp: langs de Mosselstraat, langs het kerkhof, langs de Callewaertlaan, in het straatje naast de patronagezaal (nu de ASLK) en langs de Torhoutstraat over de Vijfwege.

Waarschijnlijk op 17/11/1939 heeft de eerste wintervergadering plaats. Zij brengt ons een paar interessante gegevens. Er zijn 14 gemobiliseerde¹⁴ leden vinkeniers. Deze worden vrijgesteld van het lidgeld en krijgen elk nog 150 BEF uit de kas. Bovendien zijn er 10 leden die in Frankrijk¹⁵ werken. Toch zijn er nog 30 leden aanwezig op deze vergadering.

6 De toestand in 1940

In 1940 waren 12 herbergiers lid van "De Verenigde Vrienden", dus 2 meer dan in 1939. Ze kregen elk een zetting uitgeloot:

1. Vandekerckhove Emiel	Het Paradijs
2. Billiet Alidor	In Swevezeele
3. Ameel Jeroom	In Cecilia
4. Dejaegher Eugeen	Café de la Station
5. Watteny Achiël	De Karpel
6. Vanlerberghe Victor	De Noordzee
7. <u>Werbrouck Oscar</u>	De Loskaai
8. Declercq André	Sportwereld
9. <u>Depla Arthur</u>	De Keiweg
10. Carpentier Alfons	Het oud Stadhuis
11. Devooght Victor	De Veldkrekel
12. Reynaert Edward	De Leeuw van Vlaanderen

Het verenigingslokaal "De Leeuw van Vlaanderen" kreeg daarenboven 2 ledenzettingen, tellend voor het koningschap. De eerste zetting was op 21 april, de laatste was voorzien voor 18 augustus. Elke herbergier kreeg van de kas 10 BEF voor onkosten.

De inleg was 3 BEF, een bon voor een pint bier inbegrepen. Het rooster Porteman werd verder toegepast.

Het liep allemaal anders af door de inval der Duitsers. De zetting van donderdag 2 mei bij Edward Reynaert bracht 53 vogels samen. Er was een koekenbrood te verloten onder de verliezers. Vogel "Fideel" van Marcel Eggermont won de eerste prijs.

De zetting van 5 mei bij Alidor Billiet is ook nog doorgedaan, daarna was het gedaan: op 10 mei brak de oorlog uit.

7 De oorlogsperiode 1940 - 1944

In 1940 zijn na 10 mei geen sporen te vinden van enige activiteit. De eerst gekende zetting gebeurde op 25/05/1941 in "De Leeuw van Vlaanderen". Er waren 56 vogels en de vogel "Karel" van Gaston D'Hondt zong de eerste prijs met 559 liedjes. Marcel Eggermont

¹⁴ Ze waren na hun soldatendienst terug opgeroepen in verband met de dreigende oorlog.

¹⁵ De zogenaamde trimards.

verkocht zijn "Fideel" aan een zekere Bonduel van Torhout, maar daar presteerde deze veel minder.

Heel de zomer van 1941 was er elke zondag een zetting, maar buiten het hoofdlokaal waren er nu slechts 2 bijlokalen meer (i.p.v. 11):

- De Loskaai bij Oscar Werbrouck
- Sportwereld bij André Declercq

Er moet die zomer een tweedracht ontstaan zijn, waarvan ik de oorzaak niet kon achterhalen. Het valt immers op dat er op 20 juli een zetting was bij Oscar Werbrouck en op 21 juli een eenmalige zetting bij Eugeen Dejaegher, waarbij geen enkele Lichterveldse vinkenier op de uitslag voorkomt. Na het seizoen heeft er een reeks eigenaardige gebeurtenissen plaats.

Daartoe moet ik even voorstellen: de persoon van Emile Lecat. Deze Emile Lecat was een gepensioneerde rijkswachter, die vaak in het hoofdlokaal vertoefde. Ik geloof niet dat hij ooit een echte vinkenier is geweest. Toch komt hij op de uitslag van de zetting van 20 juli voor met vogel "Fientje". Vogel "Fientje" was waarschijnlijk eigendom van het hoofdlokaal.

Emile Lecat stuurt een verslag in naar "De Vinkenier", niet gedateerd, over een vergadering van "De Verenigde Vrienden", die waarschijnlijk heeft plaats gehad op 21/12/1941. Hij vermeldt zichzelf daarin als "voorlopige" voorzitter, daar Alfons Vervaeke ontslag genomen heeft. Hij doet een oproep tot eensgezindheid en kondigt twee kaartingen en een prijstopping aan om de kas te vullen.

Waarom de schrijver Roger D'Hulster, vermeld bij het bestuur, dit verslag niet schrijft, is niet duidelijk.

Er volgt een verslag van de kaartprijskamp van 28 december in "De Leeuw van Vlaanderen", waarbij het reglement van de vereniging wordt op punt gezet:

1. De Verenigde Vrienden blijven buiten alle politiek.
2. Artikels en zettingen zonder toelating van het bestuur, zijn verboden.
3. Er zijn 34 aangesloten leden.

Een derde verslag vermeldt de prijstopping bij André Declercq op 04/01/1942 en de kaartprijskamp op 18 januari bij Oscar Werbrouck. Het is een verslag van de bestuursvergadering van 25/01/1942. Emile Lecat houdt er een grote toespraak waarbij hij vermeldt dat "degenen die enkele maanden geleden onze maatschappij wilden fnuiken" mislukt zijn in hun opzet. Hij is fier dat de 3 vriendenfeesten 211 BEF opbrachten voor de kas, die nu 643,25 BEF telt. Hij kondigt een vinkententoonstelling aan in het hoofdlokaal op 15 februari.

Die tentoonstelling was een succes: 23 vogels namen er aan deel. Het was een triomf voor Alfons Vervaeke: hij won de eerste prijs op die tentoonstelling en had veel bijval met zijn laatst gemaakte vinkenmuit.

En van dan af? Geen spoor meer te bekennen van Emile Lecat bij "De Verenigde Vrienden". Het jaar 1942 verloopt met regelmatige zettingen in 3 lokalen, zonder meldenswaardige feiten. Geen ellenlange artikels meer, als die van Emile Lecat.

Zondag 21/02/1943 heeft een eenvoudige algemene vergadering plaats in "De Leeuw van Vlaanderen". Er is een zeer beknopt verslag met de eigenaardige zin "Al wie nog een vink verlangt te kopen melde zich gauw aan bij onze VOORZITTER Juliën Bogaert". Het seizoen 1943 onderscheidt zich in zo verre van het voorgaande, dat nu maar in 2 lokalen meer gespeeld wordt, om de beurt:

- Sportwereld bij André Declercq
- De Leeuw van Vlaanderen bij Edward Reynaert

Het jaar 1944 start nog moeizamer. Pas op 2 april, vlak voor het seizoen, is er een ledenvergadering, waarvan een uiterst beknopt verslag. De zettingen in de 2 lokalen gaan gewoon door, om de beurt. Dat jaar treedt Odiel Hanne (1909 - 1977), wel bespraakt en goed ontwikkeld, naar voren met zijn vogel Mickey, die regelmatig boven de 700 liedjes zingt. Hij wordt vermeld als ondervoorzitter.

8 De periode 1945 - 1951

Het seizoen 1945 start met een vinkenzetting op 29 april in "De Leeuw van Vlaanderen" en vermeldt "speciale prijzen voor de leden". Weer gaat het om de beurt in de 2 lokalen.

Er is zondag 7 oktober algemene vergadering met hulde aan koning en kampioen en met "een uitstap", wat dat ook mag beduiden. Woensdag 6 december is er een algemene vergadering waarop 2 sprekers aangekondigd worden:

1. Arsène Reynaert, gewestafgevaardigde
2. Odiel Hanne, laureaat van de ronde van Vlaanderen.

Er is 1 kg vogelzaad te verloten.

8.1 Het jaar 1946

De inleg is van 2 BEF naar 5 BEF gestegen, de waarborg van 50 BEF naar 100 BEF. Het seizoen start op 22 april. Om de beurt is er een zetting in "De Leeuw van Vlaanderen" en in de "Sportvriend", zoals in 1945.

Er zijn een 20-tal leden, een heel andere groep dan tijdens de oorlog. Jerome Hemerycke speelt koning en de 92-jarige Edward Reynaert is kampioen met vogel "Lowie", een zeer bescheiden zanger, omdat Odiel Hanne met zijn goede vogel meestal elders gaat spelen.

Zondag 20 oktober is er bestuursvergadering, en op 3 november worden koning en kampioen gevierd. Er is daar een afvaardiging van "De Kasteelvink" uit Gits aanwezig en er wordt een verbond gesloten tussen de twee maatschappijen. Maar reeds half oktober waren een paar van "De Verenigde Vrienden" uitgenodigd geweest naar Gits: het initiatief is dus waarschijnlijk van Gits gekomen, daar ze er slechts een 15-tal leden hadden.

Op 26 december is er de jaarlijkse bestuursvergadering.

8.2 Het jaar 1947

Op 16 februari is er een vergadering samen met "De Kasteelvink" van Gits. Er wordt besloten om de beurt een zetting te geven. Opvallend is: er zijn geen zettingen meer bij An-

dré Declercq in de "Sportvriend". Reden? André Declercq heeft een paar jaren volop met de duiven gespeeld...

Het samenspel is geen succes. Vooral de Lichterveldse "Vrienden" gaan niet allen in Gits spelen. Op 9 november wordt Jerome Hemerycke weer als koning gevierd en Odiel Hanne als kampioen.

8.3 Het jaar 1948

De start is op 18 januari. Er wordt sterk gevraagd naar nieuwe leden. Jules Vandenberghe wordt schrijver en hulpgewestleider. Verder zijn er geen wijzigingen in het bestuur. Er zijn 21 leden ingeschreven.

Op 29 februari is er viering van de gewestkampioen Houtland; 23 leden trekken er met de trein naar toe: in Handzame is de vogel "Mickey" van Odiel Hanne gewestkampioen.

Op 14 maart wordt de speelkalender vastgesteld, samen met Gits. Op 20 juni is er de grote zetting in Lichtervelde, 200 BEF prijs en beker van de brouwerij Bevernagie. Er zijn 36 vogels en ze kunnen maar 39 minuten zingen wegens het slechte weder.

Op 4 juli komt de kasteelheer van Pottelsberghe met zijn vogel "Lussak" spelen in Lichtervelde: een gebaar van aanmoediging.

Er wordt jaarlijks een zetting gegeven op Margarethamaandag. Er zijn dit jaar 23 vogels in de rij.

Op 25 september is er vinkententoonstelling. Er dingen 9 vogels mee. Hector Boeve van Veurne komt keuren. Alfons Vervaeke (opnieuw voorzitter!) stelt 5 modellen van muiten ten toon, in gebruik van 1870 tot 1948.

Op 8 november wordt Jerome Hemerycke voor de derde maal als koning en dus als keizer gehuldigd. Er wordt een foto gemaakt met ook nog de 93-jarige Edward Reynaert er bij. Alfons Vervaeke geeft voor de tweede maal, en nu definitief, ontslag als voorzitter. In zijn plaats wordt Maurice Vandekerckhove gekozen (1909 - 1958).

De jaarvergadering gaat door op 26 december. Er zijn 26 leden ingeschreven. Voor 't eerst wordt Clothilde Reynaert, dochter van Edward, genoemd als schatbewaarster.

Deze foto werd genomen in 1948 voor de herberg "De Leeuw van Vlaanderen". Opvallend is het klein aantal liefhebbers. Behoren tot het bestuur, zittend VLNR: Maurice Vandekerckhove, Odiel Hanne, Edward Reynaert en Jerome Hemerycke. Naast hem staat de ontslagnemende Alfons Vervaeke.

Van de vooroorlogse leden is er buiten de lokaalhouder Edward Reynaert en neef Jozef Vangheluwe nog enkel Alfons Vervaeke, Achiel Beernaert en Leon Vangierdegom (Leon Sander, de dichter en zanger).

8.4 Het jaar 1949

De vergadering van 20 februari wordt wegens "droevige omstandigheden" verschoven naar 5 maart. Is dat wegens het overlijden van vogel Kamiel van Jerome Hemerycke, die drie jaar naeen koning float? Denkelijk niet; waarschijnlijk een privé-gebeurtenis bij de Reynaerts.

Op 27 maart is er algemene vergadering met toespraak van meester René Fiems van Torhout, zeer populair, en heden ten dage nog in leven.

De inleg komt op 7 BEF, dus 2 BEF meer.

Er is iets nieuws: er worden 4 namiddagzettingen gepland, die zullen plaats hebben bij André Declercq. Hij is terug van weggeweest... Voor 't overige om de beurt een zondag Gits en een zondag Lichtervelde.

Op 26 september is er een vinkentoonstelling en ook vogel "Mickey" van Odiel Hanne wordt er ten toon gesteld. Leopold Deforche is koning met vogel "Samson". Odiel Hanne is kampioen met "Mickey" en Henri Delameilleure (de vaandeldrager) verbondskampioen Lichtervelde - Gits. Ze worden gevierd op 6 november. Bij die gelegenheid zingen Leon Sander, Baziel Vantieghem (van Gits), Alfons Vervaeke en Maurits Vandekerckhove hun mooiste liedjes.

Op 26 december is er bestuursvergadering: er is een afvaardiging van Gits die verslag zal uitbrengen aan hun maatschappij "De Kasteelvink", waar men zal beslissen of het verbond zal voortgezet worden.

8.5 Het jaar 1950

Op 7 februari sterft Edward Reynaert. Hij was 20 jaar de spil geweest van "De Verenigde Vrienden". Er is geen sprake meer van een verbond met Gits. Het aantal zettingen van het seizoen is verdeeld over:

- 8 bij Clothilde Reynaert De Leeuw van Vlaanderen
- 6 bij André Declercq Sportvriend
- 1 bij Odiel Vandeveld Den Hoepel
- 1 bij Cyriel Vanhoutteghem De Garage

Op 30 juli sterft vogel "Mickey" van Odiel Hanne. Op de kampioenviering van 5 november zijn 50 leden aanwezig om koning Alberic Demarré te vieren. Vooraf wordt er een minuut stilte in acht genomen ter nagedachtenis van erevoorzitter Edward Reynaert. Gaston Pleysier is kampioen.

Na de kampioenen- en koningsviering is het bestuur samengekomen ten huize van Jules Deman, met o.a.:

- voorzitter Maurice Vandekerckhove
- ondervoorzitter Odiel Hanne
- secretaris Jules Vandenberghe
- schatbewaarder Sylveer Vanwalleghem (in opvolging van Clothilde Reynaert)

en ze hebben daar beslist op 28 november een grote vergadering te beleggen in "De Posterij" (nu drukkerij Verma), bij Urbain Maertens. Daar zou men de leden laten kiezen tussen 3 kandidaat-lokaalhouders:

- Clothilde Reynaert De Leeuw van Vlaanderen
- André Declercq Sportvriend
- Odiel Vandeveld Den Hoepel

"Den Hoepel" werd er verkozen tot nieuw lokaal. Deze beslissing was het gevolg van een geleidelijke evolutie der voorgaande jaren.

Vooreerst: de oude "Vrienden" van de jaren '30 hadden afgehaakt. Clothilde Reynaert was 64 jaar geworden. Neef Jozef Vangheluwe oefende in 't lokaal zijn stiel van coiffeur uit en bezette ook de zondagvoormiddag een deel van de herberg. Hij kon zich zodoende niet bezig houden met de organisatie van de zettingen. En vooral: Edward Reynaert was er niet meer.

Clothilde Reynaert en André Declercq waren zeer ontgoocheld. Bij zoverre dat Clothilde Reynaert weigerde de vlag en het ander materiaal af te geven en dus de beslissing aanvocht.

8.6 Het jaar 1951

Op 28 januari was er algemene vergadering en topping voor 500 BEF bij André Declercq. Oude en nieuwe leden werden ingeschreven. Toegevoegd aan het verslag meldde Jules Vandenberghe dat "in het oud lokaal geen zettingen meer kunnen meetellen voor de ronde of de bondsprijs...".

Op 11 maart heeft een vergadering plaats bij "een lid herbergier" en Gaspard Vanhoutteghem laat er een mansbroek verkopen per Amerikaans opbod om de kas te vullen. Dat zou bij Cyriel Vanhoutteghem kunnen geweest zijn.

Op 1 april is er vergadering in het lokaal in de Torhoutstraat. Dan blijken "De Verenigde Vrienden" hun slag thuis gehaald te hebben bij de AVIBO, maar nog vermeldt Jules Vandenberghe de naam "Den Hoepel" niet. Uit het verslag een drietal zaken:

- het koningschap wordt betwist over 3 zettingen
- de eerste kampioen heeft het hoogste getal over 14 zettingen
- de tweede kampioen heeft het hoogste getal tussen 200 en 300 liedjes over 14 zettingen (telkens te loten)
- er werden 70 bondskaarten afgeleverd
- een bezoek aan het oud lokaal om de vlag te bemachtigen bleef zonder resultaat

De zettingen over het seizoen zijn aldus verdeeld:

- 5 bij Vandevælde
- 5 bij Declercq
- 4 bij Vanhoutteghem

Cyriel (Boer) Vanhoutteghem speelt dat jaar koning met vogel "Fernande". Eerste kampioen is Gaston Pleysier met "Samson" en tweede kampioen schatbewaarder Sylveer Vanwalleghem met "Victor".

Op 26 augustus wordt gemeld dat "het vaandel nog niet in ons bezit is". Dan worden de pogingen bij Clothilde Reynaert opgegeven en er wordt beslist een nieuw vaandel te laten vervaardigen en dit in te huldigen de eerste zondag van november.

Op 9 november schrijft August Tanghe een hoofdartikel in "De Vinkenier" over deze inhuldiging. Het is een prachtige viering geweest met volgend programma :

H. Mis
vlaggenwijding
ontvangst op het gemeentehuis
groet aan het gedenkteken van de gesneuvelden
aankomst afvaardiging van de hoofdraad
bezoek aan de leden herbergiers uit het centrum
feestmaal in 't lokaal (met 35 inschrijvingen)
afhaling van de koning en de kampioen

*bezoek aan de leden herbergiers buiten het centrum
avondfeest in het lokaal*

De tweede vlag van de vereniging.

Hij looft uitbundig de eendracht en de toewijding van "De Verenigde Vrienden". 50 leden namen deel aan de viering.

Vanwege de gemeente waren er Mevr. Callewaert (burgemeester), Kamiel Tanghe en Arsène Decuypere (schepenen). Vanwege de AVIBO waren er luitenant Verstraete, August Tanghe en Arseen Reynaert.

De vlag werd ontworpen door Georges Vandevelde, Pol Beheydt maakte de omkadering en Irma Colpaert, echtgenote van Alberic Demarré, deed vermoedelijk het naaiwerk.

Op 26 december is er de jaarlijkse gewone vergadering. Arsène Reynaert, gewestleider, spreekt er en de leden worden ingeschreven. Blijkbaar is Roger D'Hulster - na zoveel jaren afwezigheid uit 't bestuur - nu opnieuw schatbewaarder geworden, in opvolging van Sylveer Vanwalleghem. En Odiel Vandevelde geeft gratis een mosselsouper.

Deze foto werd in 1951 genomen vóór het oud (verdwenen) gemeentehuis. Henri Delameilleure is de vaandeldrager. De nieuwe lokaalbaas Odiel Vandevelde houdt het vlaggendoeek vast. Cyriel Vanhoutteghem is de koning met de bloemen. Er zijn een 50-tal leden op post.

9 Het spel in "Den Hoepel" (1952 - 1983)

Het jaar 1952 begint met een monstertopping: 500 BEF en een speelmuit geschonken door Roger Labens.

Op de algemene vergadering van 9 maart verdedigt Jules David van Tielt de vinkensport tegen contestatie. Er is een loterij en alleman heeft prijs.

Op 14 april worden de seizoenschikkingen getroffen. Het keuzelied voor het tweede kampioenschap zal 40% zijn van het hoogste gezongen aantal liedjes die zondag. Ook Arsène Reynaert komt de vinkensport verdedigen. De verdeling van de zettingen over de drie lokalen blijft ongeveer dezelfde.

Koning wordt Gaspard Vanhoutteghem, eerste kampioen Victor Vanwalleghem en tweede kampioen Roger Labens. Laatste detail: op 26 december geeft Odiel Hanne ontslag en er wordt naar een nieuwe ondervoorzitter uitgekeken. Spijtig genoeg, in deze periode is er geen enkele echte "asvogel" in de maatschappij die meer dan 700 liedjes kan halen.

Zo was 1952 het begin van een lange bloeiperiode. Het aantal leden steeg tot boven de 100. Er moet wel gezegd worden dat er ook steunende leden waren (nu zou men zeggen: sponsors), die geen vinken hielden, zoals bv. brouwer Bevernagie. Er waren ook heel wat cafébazen die elk een zetting kregen toegewezen, mits een zekere toelage.

De 2 (ongehuwde) zonen van Odiel Vandevelde waren zeer actief, Maurits als vinkenliefhebber, Georges als schrijver, organisator, fotograaf, statistieker. Ter gelegenheid van het jaarlijks feest werd een verhoog op biertonnen aangebracht in de gelagzaal en versierd,

waarop kampioen, koning en kleine kampioen plaats namen. Het kampioenschap werd betwist in 2 categorieën over 9 ritten; het koningschap over 3 zettingen.

Georges heeft de lijst en de foto's van die vieringen al die jaren bijgehouden.

We vinden er o.a. Odiel Callewaert, keizer in 1955; Jules Delameilleure, keizer in 1974 en Greta Beke, keizerin in 1977, na drie opeenvolgende jaren koning te zijn. Overigens zijn verscheidene vrouwen op die lijst te vinden.

Rond Kerstmis had dus elk jaar het grote feest plaats. Er was weleens een mosselsouper, of soms ook belegde broodjes. Er was een tombola met geschenken samengebracht van bij de winkeliers. De laureaten kregen diploma's, bloemstukken, sierplanten. De inschrijving van de leden voor het volgend seizoen sloot de viering af. Wie geen lidgeld betaald had, mocht aan de prijskampen niet mee doen.

Na het overlijden van Clothilde Reynaert (1959) kwam de eerste vlag terug in het bezit van de Maatschappij.

10 Een splitsing

In de jaren dat "De Verenigde Vrienden" hun lokaal hadden in "Den Hoepel", werd het spel der twee categorieën ingevoerd. Oorzaak was dat telkens dezelfde vogels de prijzen wegkaapten. Reeds vroeg, misschien direct na 1951, werd het systeem van kracht. Na elke prijskamp werden 2 rangschikkingen opgemaakt.

Aanvankelijk begon de tweede categorie bij het getal 300. Dat bracht mee dat verscheidene liefhebbers, die bemerkten dat hun vogel even boven de 300 liedjes zou zingen, op één of andere manier er voor zorgden dat hij eronder bleef (bv. door de teller om te kopen of geluiden na te bootsen ...). Zo gebeurde het dat vier, vijf vogels 299 of 298 liedjes gezongen hadden.

Daardoor geleerd, liet de wedstrijdcommissaris in de plaats tijdens de zetting een getal uitloten tussen 200 en 300. Wie dichtstbij dat getal zong had de eerste prijs in de tweede categorie. Soms werden er ook wel eens zettingen gegeven voor vogels van de tweede categorie (die nog nooit boven de 300 liedjes gezongen hadden) alleen. Men is tenslotte tot de volgende prijsverdeling gekomen:

- Vóór elke prijskamp moet een waarborg opgemaakt worden en aangekondigd in "De Vinkenier". Die publicatie is bindend.
- De helft van het aantal ingeschreven vogels wordt geklasseerd in de eerste categorie. Het grootste deel van de waarborg, plus de helft van de (40 BEF) inleg, wordt over die eerste categorie verdeeld. Iedere geklasseerde krijgt een bloem.
- De andere helft van de klassering komt terecht in de tweede categorie. Het kleinere deel van de waarborg (soms aangevuld met een kleine toelage uit de maatschappijkas) wordt verdeeld over de helft van deze vogels.
- Zo krijgt een vierde van het totaal ingeschreven mededingers geen prijs en ook geen bloemstukje¹⁶.

¹⁶ Een voorbeeld: stel dat een prijskamp 5000 BEF waarborg meekrijgt met een inleg van 40 BEF. Er nemen 100 vogels aan deel. 50 ervan worden in de eerste categorie geklasseerd en verdelen $3500 + 50 \times 40 = 5500$ BEF. In de tweede categorie worden nog 25 vogels geklasseerd waarvoor nog 1500

- Na de prijsuitreiking worden nog enkele naturaprijzen verloot.
- In plaats van een bloemstuk mag elke liefhebber een bon van 25 BEF kiezen, te gebruiken bij de kampioenviering.

11 Anekdoten uit de tijd van “Den Hoepel”

11.1 Vinkenzenang

Ze waren met een groepje naar een namiddagzetting gegaan naar Ardoorie. Op de terugweg geraakten ze -wat verblijd- in het lokaal “Den Hoepel” en zetten daar het feest voort. Op zeker ogenblik was Georges Bauwens op een tafel geklommen en zong uit volle borst van “Het hutje bij de zee...”. En hij kon goed zingen!

Opeens ging de deur van het café open en Nadja Dichtjarowa, zijn Russische echtgenote, stormde de gelagzaal binnen. Ze sleurde Georges van zijn verheven plaats en trok hem mee naar buiten, al roepend: “t Is gij hier genoeg zing, gij thuis voortzing!”. Tot grote verslagenheid van al de kameraden (Georges had destijds zijn echtgenote meegebracht uit krijgsgevangenschap ... en het is nog een goed huwelijk geweest op de koop toe!).

11.2 De kleine snoeper

Een kleine jongen boorde zich een beetje verlegen een weg tussen de grote mensen door. Hij had de vogel “Haemerlinck” getekend voor Maurits Vandevelde en mocht nu de prijs - 10 BEF- ophalen aan de inschrijvingstafel. Met een zucht van verlichting geraakte hij buiten en bekeek de muntstukken in zijn hand. Wat zou hij er mee aanvangen? Hij besloot 5 BEF te besteden aan snoep en 5 BEF te sparen.

Op weg naar huis passeerde hij aan het winkeltje van Roger D'Hulster. Begerig bleef hij voor het uitstalraam staan en ging dan naar binnen. Even later kwam hij weer buiten. Met zijn zakken vol snoep ... en zonder geld.

Wie was die jongen?

Ja, juist: de huidige voorzitter en gewestleider Lionel Watteny. Die gelukte er later in een wijfje te vangen tijdens een vinkenzenang. En na een ommetoer langs een koersfiets en een kanariekooi zijn eerste toespraak te houden voor “De Verenigde Vrienden”, veilig beschut door de biljarttafel. Hij besteedt nu zijn zakgeld niet meer aan snoepgoed, maar aan ... de vinken.

12 Naar “Het Wit Peerd” (1983 - 1990)

Ook de omstandigheden in “Den Hoepel” veranderden met de jaren. Odiel Vandevelde stierf in 1958. Stilaan werd de gezondheid van Maurits minder goed, zodat de drukte in het café hem te veel werd. Georges ging op pensioen in 1983 en bood zijn ontslag aan als lokaalhouder.

Het bestuur raadpleegde daarop alle leden vinkeniers-caféhouders. Slechts 2 stelden zich kandidaat:

BEF verdeeld wordt. Niettegenstaande er op deze manier 2000 BEF terecht komt in de kas van de maatschappij, steekt deze toch nog 3000 BEF toe, daar de waarborg niet volzet was.

- “Het Wit Peerd” op het Stationsplein
- “Het Koningshof” uit de Stationsstraat

Er werd een geheime stemming gehouden. Een grote meerderheid stemde voor “Het Wit Peerd”. Dit café werd uitgebaat door Rosa Carpentier en haar moeder Elodie Lievens. Het waren goede lokaalhouders, en de maatschappij kende ook daar een grote bloei.

In 1986 werd de aanvraag ingediend om “Koninklijk” in de titel te dragen, wegens het 50-jarig bestaan. Dit verzoek werd ingewilligd en op 26/01/1987 werd, onder het laatste jaar voorzitterschap van Michel Colpaert, de oorkonde plechtig overhandigd door de gouverneur van West-Vlaanderen als afgevaardigde van de minister. De maatschappij hield bij deze gelegenheid een groots feest. Er waren 220 aanwezigen 's avonds in het Thier-Bräu-hof.

In die tijd was Honoré Gadeyne (1898 - 1992) de oudste liefhebber.

13 Naar “Ten Boomgaarde” (1990 tot heden)

In 1990 ging Rosa Carpentier, 60 jaar oud, op pensioen en moesten “De Verenigde Vrienden” weer uitzien naar een ander lokaal. De tijden waren echter veranderd. Het aantal herbergen was fel verminderd en de bestaande herbergen dankten enkel nog hun inkomsten aan hun functie als lokaal van verscheidene verenigingen.

Anderzijds was het aantal leden van “De Verenigde Vrienden” zo groot geworden (boven de 100) dat de jaarlijkse feesten een grote zaal eisten. Dus werd er uitgekeken naar een andere oplossing en men besloot tenslotte uit te wijken naar de zaal “Ten Boomgaarde” van de CM.

Nadeel was dat de vinkenliefhebbers nu niet meer de zaterdag of de zondag kunnen binnenwippen in een gezellig cafeetje om er met hobbyvrienden een praatje te slaan. Voordeel is dat “Ten Boomgaarde” zeer geschikt is voor bestuursvergaderingen en jaarfeesten.

Hoe is het nu gesteld met de maatschappij?

Ze telt 175 leden uit 125 huisgezinnen. Het lidgeld bedraagt 200 BEF. Er worden een 30-tal zettingen gegeven op een jaar, met gemiddeld een 80-tal deelnemers. Daarmee is de maatschappij de tweede grootste van het land. Voorzitter is Lionel Watteny, secretaris zijn echtgenote Christiane Vanrobaeys en schatbewaarder Dirk Colpaert. De andere bestuursleden zijn Eddy Bossuyt, Wilfried Watteny, Jean-Pierre Baeckelandt, Wim Verhaeghe, Henri Bossuyt, André Vanhooren, Vera Stroobant en Johan Vermeersch. Het bestuur vergadert 4 tot 5 maal per jaar in “Ten Boomgaarde”. Elk jaar wordt er vooraf een jaarprogramma vastgesteld, waarop alle zettingen gepland zijn. Elk jaar is er ook een zetting voor een liefdadig doel. Er wordt gezet in de Ernest Claeslaan, een verkavelingsweg die aansluit bij de Essestraat.

Lionel Watteny is tevens lid van de vereniging "De Vriendenkring", een groep reporters binnen de AVIBO. Deze organiseren elk jaar een grote zetting die zeer veel bijval heeft (o.a. nog op 12/06/93 in Lichtervelde met 177 deelnemers). Daarnaast is hij onlangs gewestleider benoemd.

Foto: blinde kooi met melkglas.

Heemkundige

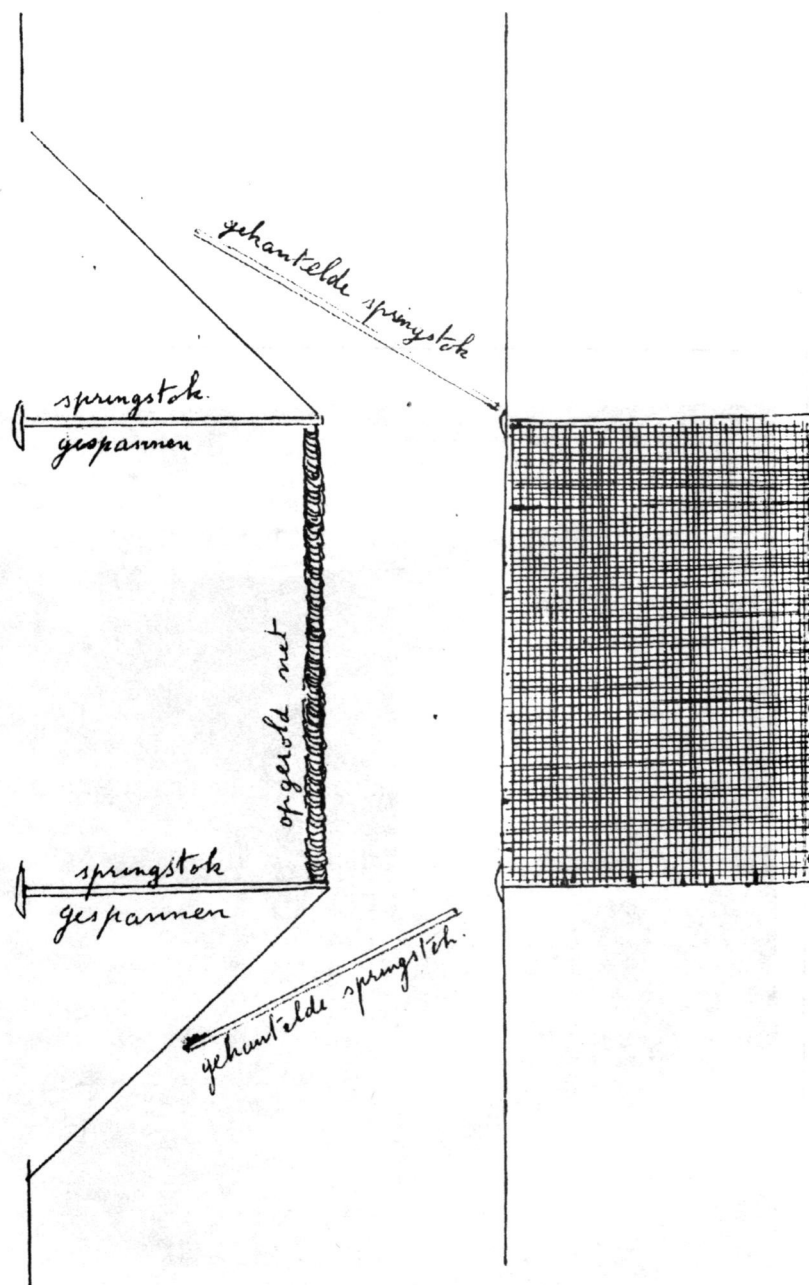
14 Bijlagen

14.1 Bijlage 1: Het slagnet en de werking ervan

Het Slagnet

voor het trekken

na het trekken

Heer

14.2 Bijlage 2: De laureaten van de maatschappij

Assen 1944	tweede: Mickey	Hanne Odiel
Assen 1948	tweede: Mickey	Hanne Odiel
Kampioenschap der beide Vlaanderen 1949	Mickey (634)	Hanne Odiel
Bondsprijs II 1957	tweede: Gusten	Haeghebaert Jozef
Promotie 1964	derde: Nero	Laleman Georges
Promotie 1967	tweede Mikie	Bauwens Georges
Bondsprijs II 1973	derde: Guido	Debaecke Albert
Kampioenschap vriendenkring 1983	Oscar (820)	Derluyn Robert
Bondsprijs 1992	eerste: Dolly	Watteny Jenka
Juniors 1994	tweede: Pol	Haeghebaert Jozef

14.3 Bijlage 3: De voorzitters van de maatschappij

1929 - 1936	Edward Reynaert
1936 - 1948	Alfons Vervaeke (voorlopige plaatsvervangers: Emile Lecat van 1941 tot 1942 en Juliën Bogaert van 1943 tot 1944)
1948 - 1954	Maurits Vandekerckhove
1954 - 1982	Roger D'Hulster
1982 - 1987	Michel Colpaert
1987 -	Lionel Watteny

14.4 Bijlage 4: Elementaire gegevens over de vinkenliefhebberij

Elke vink heeft (meestal) één liedje dat hij telkens herhaalt. Er zijn 2 soorten liedjes: de Vlaamse zang, die eindigt op "...wie" en de Waalse zang die eindigt op "...beeuw".

Er zijn 2 soorten vinken: de inlandse boomgaardvinken en de "Oosterse" vogels, trekvo-gels die in het najaar en het voorjaar onze streken passeren.

Doel is een vink zoveel mogelijk Vlaamse liedjes te doen zingen in één uur.

Daartoe wordt de vink in een 'blinde' kooi gezet, waar het daglicht getemperd wordt door melkglas.

De kooien worden in een rij gezet, op 2,40 m van elkaar.

Het aantal liedjes wordt met streepjes opgetekend op een stok door de gebuur van de eigenaar (|||| |||).

Het speelseizoen begint de eerste zondag van april en loopt tot einde augustus. Daarna verhuizen de vinken naar de volière.

14.5 Bijlage 5: Contestatie

Steeds hebben natuurliefhebbers actie gevoerd tegen het vangen van, en spelen met, vinken. De vangst is nu enkel nog toegelaten met zogenaamde "pukkels" of inloopkooien. Slagnetten en slagkooien zijn verboden.

De liefhebbers moeten een lijst bezitten van hun vinken:

- een groene bestandslijst bestemd voor vinken, gevangen met een inloopkooi. Dergelijke vinken dragen een ringetje dat toegeplooid is.
- een rode bestandslijst, bestemd voor zelf gekweekte vinken. De ring van deze vogels is gesloten.

Voor iedere vink, die meedoet aan prijskampen, moet de liefhebber ook een bondskaart hebben, vermeldend de naam van de eigenaar, het nummer van de ring en de naam van de vogel.

De regering treft voortdurend strengere maatregelen onder druk van de dierenbeschermingsorganisaties. Ze poogt een middenweg te vinden, die erin bestaat dat er geen vinken meer gevangen worden doch enkel nog gekweekte vinken kunnen gehouden worden.

Spijt al die maatregelen blijft de vinkenliefhebberij bloeien in Vlaanderen.

Hee